

Posudek vedoucího na bakalářskou práci Barbory Kučerové, *Vztah k druhému a duchovní vzestup*

Jakub Jirsa

Cílem práce Barbory Kučerové (dále autorky) je popsat místo vztahu k druhým v rámci epistemologie Immanuela Kanta na straně jedné a Martina Bubera na straně druhé. Tato na první pohled značně nesourodá dvojice není vybrána zcela náhodně. Kantova i Buberova filosofie se vztahem k druhému člověku zabývá ve svých klíčových výkladech (srov. *Kritika praktického rozumu*, *Základy metafyziky mravů*, resp. *Já a Ty*). Buberovo pojetí poznání a vztahu člověka ke světu pak sekundární tradice často chápe jako reakci právě na závěry Kantovy filosofie a jeho filosofické metody. Proto tento výběr autorů dává dobrý smysl, a tak pokládám za oprávněnou i základní otázku práce po povaze vztahu k druhým v komparaci těchto dvou filosofických přístupů.

Autorka se nejprve věnuje Kantově *Kritice čistého rozumu* a *Základům metafyziky mravů*. Čtenáři je předložena podrobná a v hlavních bodech přesná interpretace Kantovy teorie poznání. Na ni pak autorka organicky navazuje výkladem týkajícím se praktické filosofie a konkrétně pak našeho vztahu k druhým (např. str. 17-19). V kapitole o nadmyslovém světě se věnuje i vztahu ke specifickému druhému, Bohu (kap. 1.3.5), a ukazuje možný vztah k porozumění inteligibilnímu charakteru (1.3.6) jakožto podstatné součásti porozumění člověku. Za výsledek celé interpretace pokládám autorčin předběžný závěr na str. 32: „aby byla možná metafyzika, musíme přistoupit k praktické oblasti, mravnímu jednání racionálního jedince. Spekulativní rozum chce proniknout za hranice empiricky poznatelného, což je možné jenom tak, že se spojí s nepodmíněným nárokem praktického rozumu. Z praktické sféry totiž můžeme pojímat perspektivu, která leží za hranicemi empirického světa. Aby tedy metafyzika nebyla prázdnou vědou, musí dojít k propojení teoretického a praktického. K tomuto propojení dochází přirozeně na základě idejí jako regulativů, které v sobě nesou nárok na to, co ‚má být‘.“

V druhé části své práce se autorka snaží vnést řád potřebný k systematickému výkladu do díla Martina Bubera *Já a Ty*. Z textu je zřejmé, že jí k tomu slouží především interpretace v *Theunissenově* studii *The Other: Studies in the Social Ontology of Husserl, Heidegger, Sartre and Buber*. Autorce se daří předložit výklad Buberova díla, který prokazuje dobré porozumění předloze a schopnost propojit mnohdy enigmatický text do systematického celku. Bylo by možné namítnout, že výsledkem je ryze dialogická interpretace, ze které se vytrácí ontologická rovina prostupující Buberovým dílem. Nicméně autorčin přístup, byť možná nekompletní, je zcela jistě možný a v rámci mezi bakalářské práce i dobře vyargumentovaný.

V závěru (str. 53-56) se autorka snaží o přehledné srovnání výsledků své interpretace obou autorů. Otázky, které navrhuji položit během obhajoby, se týkají právě tohoto závěru:

- (1) Bylo by možné podrobněji vyložit argumentaci ze str. 53, na jejímž základě autorka tvrdí, že u Bubera „je tematizace vztahu k druhému o něco méně explicitní“ než u Kanta? Jde o její výklad, kdy jakýkoli vztah k druhému je „odvozen“ (?) od vztahu k věčnému Ty. Právě vztah mezi vztahy k druhému člověku a k věčnému Ty není z práce zcela zřejmý a prosil bych o jeho vysvětlení.

- (2) Dále by mne zajímalo, zda jediný vztah mezi Kantem a Buberem, který autorka vidí, se skutečně týká míry subjektivity (str. 56), případně zda nachází i další možné reakce, které by byly zřejmé z komparativní interpretace.
- (3) A konečně, dokázala by autorka formulovat vlastní představu o přednostech či nedostatcích jednotlivých koncepcí, které interpretuje? Tj. jaké klady a jaké zápory vidí u jednotlivých koncepcí?

Za hlavní nedostatek práce považuji místy nejasný vztah hlavního tématu, hlavní otázky a samotného textu interpretace. V obou hlavních kapitolách občas není jasný vztah prováděné interpretace k hlavní otázce po vztahu k druhému.

Práci doporučuji k obhajobě. Text prokazuje autorčinu dobrou znalost obou klíčových autorů a jejich filosofických koncepcí. Autorka prokazuje schopnost nejen pracovat s primární a sekundární literaturou, ale zároveň dokládá i vlastní kritické uvažování a závěry, které jsou již nad rámec požadavků na bakalářskou práci. Doporučuji hodnotit **v ý b o r n ě**.

V Praze, 31.8.2015 .

